

Eerste openbare zitting van 8 Maart 1936

*Openingsrede van den Voorzitter Heer HENRY DE VOS,
Directeur generaal van het Zeewezen.*

Première séance publique du 8 Mars 1936

*Allocution du Président HENRY DE VOS,
Directeur général de la Marine.*

MESDAMES, MESSIEURS.

Permettez-moi tout d'abord d'adresser mes remerciements à l'assistance nombreuse qui vient ici témoigner l'intérêt qu'elle porte à notre activité. Ces remerciements s'adressent tout spécialement aux Représentants des pays étrangers et aux personnes venues de l'intérieur du pays, dont la présence est de nature à stimuler nos efforts et à prouver que tout ce qui touche aux choses de la mer n'est pas du domaine exclusif des habitants de nos villes maritimes.

L'Académie de Marine vient d'être créée. Elle est jeune, donc enthousiaste ; elle est confiante ; elle est audacieuse.

Son champ d'action est immense. Son but : poursuivre et favoriser le développement des hautes études concernant les questions maritimes. Par ses travaux et ses discussions, par ses publications, par l'organisation de concours et l'attribution de récompenses et par tous autres moyens appropriés, elle cherchera à créer un mouvement d'idées.

Elle espère ainsi attirer l'attention du Pays sur ses destinées maritimes.

Mais elle veut, avant tout, écrire l'Histoire Maritime de la Belgique et montrer comment notre peuple, à travers les âges, lorsqu'il était conscient de sa force, a appuyé ses besoins de rayonnement extérieur sur sa marine et sur la mer. Elle veut répandre dans le public des sentiments de fierté et d'amour du sol natal où se sont produites les initiatives les plus glorieuses d'expansion maritime. Elle contribuera de la sorte à donner aux marins et à ceux qui s'attachent aux intérêts maritimes, la confiance en soi, la certitude qu'en choisissant cette carrière et en s'occupant de ces affaires, ils ne font pas fausse route. L'avenir d'un pays, indépendant dans son économie

comme dans sa politique, ne peut être assuré que par ses relations extérieures sous pavillon national.

Nous entamons les travaux dévolus à l'Académie de Marine avec le ferme espoir que nous pourrons en réaliser tout au moins une partie et que les générations à venir, instruites des fastes de l'Histoire, sauront défendre les trésors d'énergie et de foi accumulés par nos ancêtres, aussi bien au cours de périodes de deuils, de désillusions et d'impuissance, que pendant les siècles d'indépendance et de liberté. Elles sauront se pénétrer de cette forte parole qui est à la base du renouveau dans un pays voisin :

« C'est en regardant vers la Mer qu'on acquiert le sentiment de la Grandeur. »

Cette action de l'Académie, pour être efficace, requiert des moyens multiples. Ce n'est que dans la mesure où nous pourrons éditer et répandre dans le pays les travaux de nos membres, que nous aboutirons à des résultats.

Je profite de l'occasion qui m'est offerte pour vous demander d'appuyer nos efforts en vous intéressant à cette activité dans toute la mesure compatible avec vos ressources. Nous recevrons toujours avec reconnaissance toute souscription, si minime soit-elle. Nous ne doutons pas que, dans cette grande métropole du commerce maritime, nous pourrons trouver de nombreux membres protecteurs.

Je vous en remercie d'avance de tout cœur.

* * *

Dit is de eerste openbare vergadering van de Belgische Akademie der Marine.

Deze gelegenheid komt ons voor als aangewezen om de aandacht te vestigen op het doel en de werking van deze zoo pas ontstane inrichting.

Gesticht op 6 Juli 1935, wordt door de Akademie beoogd de uitbreiding van de studie der hoogere maritieme wetenschappen. Zij zal trachten door hare werken en besprekingen, door het inrichten van prijsvragen en het uitrijken van belooningen, alsmede door alle andere middelen, belangstelling voor de zeevaart te wekken, de opzoekingen, initiatieven en proefnemingen in verband met de zeevaart aan te moedigen.

Pas acht maanden oud, heeft onze instelling een programma uitgewerkt dat, nederig in den beginne, de grootste uitbreiding

kan nemen. In drie afdeelingen werd de werking verdeeld : archeologie en geschiedenis, oceanografie, techniek.

Technisch, worden bestudeerd scheepsbouw en zeevaarttechniek. De verschillende thans verspreid liggende documenten, betrekking hebbende op de techniek en hare evolutie, dienen bijeen gebracht, ten gerieve van hen die een bepaald punt ter studie willen nemen. Het aandeel van België in de evolutie der techniek zal aan eene bijzondere studie onderworpen worden.

Op archeologisch gebied liggen schatten verborgen te lande : een inventaris dient opgemaakt van wat onze streken bezitten onder opzicht van zeevaart, en al wat kan getuigen van het verleden hoeft zooveel mogelijk behouden en bijeengebracht : oude munten, — kent ge niet de sierlijke pracht van de oude caravelle in brons gegoten? — gekleurde ramen, — en ik denk aan deze der Schippersgilde in O. L. V. Kerk, — grafzerken in onze Vlaamsche steden, beeldhouwwerk in oude gevels, — dit alles hoeft te dienen tot hetzelfde doel : uit het verleden doen oprijzen de trotsche schoonheid van al wat zee beduidt, het verlevendigen van de rijke traditie die in onze gewesten bloeien kan en moet.

Maar bijzonder, en in de eerste plaats, richt zich het werk naar historische ontwikkeling. En hoe ?

Door het verzamelen der bibliografie over het verleden der zeevaart ; het bijeenbrengen der materie — rijk en afwisselend — die in bibliotheek en archief berust ;

door het schrijven en publiceeren van een eerste beknopt werk over de geschiedenis van ons land op zeevaartgebied ;

door het verder instudeeren, het doorgronden der stof die geborgen ligt en waaruit de onbekende tijdvakken onzer geschiedenis tot het licht moeten komen ;

door de bijzondere werken onzer leden te publiceeren en in het onderwijs ingang te doen vinden.

Ziedaar de omljnde actie onzer genootschap, waaraan de beste krachten van het land zich met moed en vertrouwen gewijd hebben.

Een reuzenwerk voorzeker. Maar welk een prachtig, aantrekkelijk, begeesterend iets ?

Kon eens door deze werking in den geest van ons volk ontstaan het grootsche leven van onze voorouders !

Welke lessen van streven naar onafhankelijkheid en zelfbestuur, van kracht in ondernemingsgeest en hardnekkige tegenstand tegen juk en vreemd beheer, van medewerking in de wereldeconomie

en juist begrip der noodwendigheden van het land !

Wij zien dit volk, door de eeuwen heen, hunkerden naar zelfbewustzijn, naar zelfstandigheid, naar zelfontwikkeling ; en in de mooie jaren, wanneer het dit genaken kan, bezit het eene eigen macht en eene eigen vloot. Het voelt een drang naar het Oosten. Zijn steden zijn bakens van de welvaart der wereld. Zelfs in de verbasterde tijden leven en kampen zijne zeelieden, handelsmogelijkheden worden door hen ontwikkeld, en koloniën opgebouwd... voor vreemde landen.

Zoo was dit volk wanneer Morenen en Menapiërs de beboschte vlakke van Vlaanderen bewoonden, wanneer Carausius, de Menapiër, de Britsche eilanden veroverde, wanneer de Graven van Vlaanderen Engeland of Frankrijk hielpen of bekwamen, en den handel beschermden tegen de zeeroovers die de Vlaamsche kust als een gouden oord aanzagen ; zoo was dit volk, wanneer de zwarte leeuw van Vlaanderen aan de top van de masten vervangen werd door de vlag van Boergondië ; zoo was het in den Spaanschen tijd, — onder de Admiraliteit van Vlaanderen — zoeven spreekt een onzer U over die aantrekkelijke periode — of wanneer het geuzenlied op de wateren klonk, of de kaperschepen van Nieuwpoort en Oostende, de vlagge der vrijheid voerden ; zoo bleef dit volk wanneer de oude kruisvlag van Boergondië verdween, en de vloot der zuider Nederlanden in de Spaansche vloot verzwond ;

zoo bleef het tijdens de Indische Compagnie van Oostende ; wanneer Brugge in zijne oude grachten verzonk en Antwerpen zonder schepen lag ; zoo was dit volk ook nog, eens de Schelde weder vrij.

Als ge die tafereelen der geschiedenis volgt, dan rijzen in uw gemoed gevoelens van trotschheid en van hoop. Dit willen wij in ons Volk doen ontwaken : de fierheid van het ras, opdat de volkswil sterk weze in het nastreven der doeleinden die het land bereiken moet.

Deze werking kan slagen indien wij steun vinden in het land.

Ik dank U voor de eerste belangstelling die U getoond hebt met onze eerste openbare vergadering bij te wonen.

Ik ben zoo vrij U te verzoeken ons zooveel mogelijk geldelijk te steunen : alle giften zijn welkom ; ik ben overtuigd dat hier, in onze Scheldestad, menig beschermend lid kan gevonden worden.

Wij kunnen enkel onze actie uitbreiden, indien wij over genoegzame gelden beschikken.

Reeds wordt een prijsvraag uitgeschreven dank zij de milde gift van onzen ondervoorzitter, M. Beuckeleers-Donche, de onvermoeide, onbaatzuchtige, milde verdediger onzer zeevaartbelangen. Reeds ook ligt een boek gereed voor uitgave, van een onzer meest begaafde en ijverige medewerkers, stadsarchivaris Dr. Denucé, wiens faam niet meer te maken is; zijne werken, zijne activiteit gedurende 25 jaar in Stadsarchief zijn alom bekend; hij zal U nu een tijdspanne leeren kennen, boeiend, begeesterend en droevig ook; beter dan wie ook is hij bevoegd om deze eerste openbare lezing te houden. Ik dank hem in uw aller naam en verleen hem het woord.
